

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

3. Paupertas læta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

II. (b) Deus etſi pedibus non utitur, mente tamen perambulat univerſa, & nimis quàm oculatè explorat mortalium omnium dicta, facta, cogitata: bona, malàque. Quoties pulſat divitum turres, pauperùmque tabernas, per inſpirationes & inſtinctus cæleſtes, per quos, tanquam prodromos aut feciales ſuos admitti petit, audiriſque. Nihil tamen impetrat, niſi apud pauciſſimos, eòſque plerumque egentioris fortunæ, quibus paupertate magiſtrá ſtat virtus. Ex hac repulſa calamitates tam publicæ, quàm privatæ immittuntur, quibus peſſimè pereunt, quos nimia proſperitas extulit. Merguntur opes vel malè paratæ, vel malè adhibitæ; & gemino ſæpe naufragio cum bonis fortunæ jungitur corporis, animique interitus. Secus accidit ijs, quos pauperies virtutem docuit; rapiuntur quidem communi cum cæteris fato: ſed quia nec opum, nec eorum, quæ naſcuntur ex ijs, ſcelerum opprimuntur pondere, è jactura rerum fluxarum, in portum felicitis æternitatis enatant.

III. (c) Simplicitas, innocentia, & læta paupertas Philemonis ac Baucidis, mirum in modum delectavit Deos, mortali habitu peregrinantes. *Cum ſimplicibus*, aiunt ſacra proverbialia, *ſermocinatio ejus*, nempe Dei. Hos, ut Venerabilis notat Beda, cœleſtis ſapientiæ ſecretis illuſtrat, quia terreni faſtus ac duplicitatis nihil habere conſiderat. Et Salomon loc. c. c. 19. *Melior eſt pauper, qui ambulat in ſimplicitate ſua, quàm dives torquens labia ſua.* Ille enim doli expers, candidè, innocenter, integregèque vivit; hic varias in artes & fraudes ſe vertit ac torquet, ut paret opes. Iterùmque cap. 15. idem profatur: *Melius eſt parùm cum timore Domini, quàm theſauri magni & inſatiabiles.* Nam ex his moleſtiæ, labores, angores, curæ conſervandi & augendi; & ſuperbia in habendis. Tenues autem facultates cum mente bona miram pariunt ſecuritatem, quietem, hilaritatem, modeſtiam, ſobrietatem. Vnde S. Chryſ. hom. in pſal. 4. Paupertatem vocat matrem philoſophiæ, id eſt, veræ ſapientiæ. Magnus laudator paupertatis Annæus, cum alijs locis, tum epist. 2. Honeſtiſſima res eſt læta paupertas; Cui cum paupertate bene convenit, dives eſt. Non qui parùm habet, ſed qui plus cupit, pauper eſt. Quid enim refert, quantum illi in arca, quantum in horreis jaceat, quantum paſcat, quantum ſœneret, ſi non acquiſita, ſed acquirenda computat? Quis ſit divitiarum modus, quæris? Primus, habere quod neceſſe eſt: proximus, quod fat eſt. Cui, quod ſatis eſt, ſatis non eſt, nihil ei ſatis erit. Et Divus Bernardus de quin-

I i 2

que

(b) Paupertas magiſtra virtutum. (c) Paupertas læta eſt ſecura.

que negotiat. Opum collectio plena laboris; possessio plena timoris; amissio plena doloris est. Divitiæ, cum amantur, inquinant; cum augentur, onerant; cum minuuntur, cruciant, De beata & secura paupertate Seneca Poëta in Hippolyto:

Quanti casus humana rotant!

Minor in parvis fortuna furit,

Leviusque ferit leviora Deus.

Servat placidos obscura quies,

Præbetque somnos casa securos.

Idem in Octavia:

----- Bene paupertas

Humili tecto contenta latet:

Quatiunt altas sæpe procellæ,

Aut evertit fortuna domos.

Et Claudianus:

Vivitur exiguo melius: natura beatis

Omnibus esse dedit, si quis cognoverit uti.

Confer inter se pauperem & divitem: cerne vultum utriusque. Hic plenus sollicitudinum tetrica facie tristitiam animi prodit: ille serena fronte sincerum mentis gaudium ostendit; hujus inter curas cor exedentes, bracteata felicitas est: illius mens mœrore vacua, internæ pacis jucunditate perfruitur; Hic quærendi cupiditate anxius, amittendi metu miserrimus, ad omnes fortunæ injurias expositus, quò plus habet, plus cupit: ille in paupertate ditissimus optat, quod satis est, nihil timens: quia nihil habet, quod sibi adhæreat, quod eripi possit. Quàm latos dies ducit pauper, quàm placidas noctes! dives autem æger animi, morbum suum quocunque pergat, secum trahit, spinis undique circumseptus.

Græcus Comicus ait:

Πενταν Πέγειν ἔ παντὸς, ἀλλ' ἀνδρὸς σοφῆς.

Inopiam ferre non cujuslibet est, sed viri sapientis.

Qualis fuit Philemon; qualisque erat Abdalonymus, ille, à ligone & pala hortensi ad sceptrum regni Sidonij ab Alexandro M. vocatus. Rogatus, inopiam qua patientiâ tulerit (nam regia stirpe oriundo, causa paupertatis, probitas erat) respondit: utinam eodem animo regnum pati possem! hæ manus suffecere desiderio meo; nihil habenti, nihil defuit. Ex quo sermone magnæ specimen indolis hausit rex. Curt. lib. 4. c. 2. De paupertate Lucanus lib. 5. Phansal. ----- ô

----- ð vitæ tuta facultas
 Pauperis, angustique laris! ð munera nondum
 Intellecta deum! quibus hoc contingere templis,
 Aut potuit muris, nullo trepidare tumultu,
 Cæsarea pulsante manu?

Et Petrarca lib. 1. de remediis utriusque fortunæ. Paupertas mihi
 gravis est, imò tu gravior paupertati. Non in paupertate vitium est, sed
 in paupere. Illa expedita est, hilaris, tuta; tu illam opinione gravem
 reddis.

IV. (d) Apparuit in his conjugibus liberalis paupertas. Primò
 receperunt humanissimè in tugurium suum hospites, ubique exclusos. 2.
 Apparaverunt cænulam juxta fortunulas suas, ne unico quidem anseri
 parsuri. 3. Bonos super omnia addiderunt vultus, & mira comitate pau-
 pertinam mensulam condiebant. Verissimè sapientissimus & opulentissi-
 mus regum. Prov. 15. *Melius est, vocari ad olera cum charitate, quàm ad*
vitulum saginatum cum odio. Hospitalitatis enim virtus non tam in splen-
 dore epularum, quàm in animi benevolentia, & officiosa charitate confi-
 sit. Hinc Siracides c. 35. *In omni dato hilarem fac vultum tuum.* Et
 Tobias senior hoc juniore præceptum dedit cap. 4. *Si multum tibi fuerit,*
abundanter tribue: Si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter imper-
viri stude. Fecerunt hoc Philemon & Baucis. Hic ruborem ducant illi,
 qui in Deos ipsos sordidi sunt, quibus offerunt facem & vappam, ipsi flo-
 rem vini bibunt. Barbari in novo orbe inveniuntur, qui detritos calceos
Montium & Viarum diis dedicant, ut prosperum iter obtineant. Sic qui-
 dam eius rei, quàm fortè inveniret, dimidium vovit. Reperit in via sac-
 culum nucibus plenum; nucleos ipse voravit, putamina ad statuam Mer-
 curii projecit. Alexandro Magnò etiamnum puero sine parsimonia thura
 ingerenti aris, pædagogus Leonides dixerat, ut illo modo, cum devicisset
 odoriferas regiones, supplicaret. At ille Arabia potitus, thure onustam
 navim misit, exhortatus, ut largè deos adoraret.

V. (e) Sed jam huius in paupere censu beneficentiæ præmium vi-
 deamus; nam Superi non tam ad operis magnitudinem, quàm animi
 promptitudinem attendunt. Bonam, inquit S. Augustinus in Psal. 105.
 Deus voluntatem coronat, quando non invenit facultatem. Et teste D.
 Bernardo, tantum mereris, quantum vis; bona crescente voluntate, pa-
 riter crescit & meritum. Sicut crevit pauperibus his conjugibus. Nam
 1. communi aquarum inundantium cladi soli ex omnibus subtracti sunt.

I i 3

2. Ipsorum

(d) Paupertas liberalis. (e) Remuneratio paupertatis benefica.